

Előfizetési árak:

Égész évre . . . 200 Lel
Félévre . . . 100 .
Negyedévre . . . 50 .
Egyes szám ára 4 L.
Megjelenik minden szombaton.
Készíteteket nem adunk vissza.
Telefonszám: 35.

Főszerkesztő:

Dr. LEITNER MIHÁLY.

DÉVA ÉS VIDÉKE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Regina Maria-u. 12., hová a
lapszemle részét illető min-
den közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Deva, Regina Maria-u. 12.
hová az előfizetések és hír-
detések küldendők.

Felelős szerkesztő:

KOVÁCS KÁROLY.

A táviratok szövege és a külföldi kölcsön

... „Szégyent hoznánk a Parlamentre és az ügyvédségre, ha e törvényjavaslat indokolását elfogadják”.

Ezzel vezette be Déva város köztisztviselőiben álló szenátora, Dr. Pop Justin beszédjét a napokban a Szenátusban. Tárgyalták ugyanis az Ügyvédi Törvény módosításáról szóló javaslatot, amelynek egyik szakasza szerint az Ügyvédi Kamara választmányának a régi Királyságban 10, a csatolt területeken 5 évi ügyvédi gyakorlat után lehet az ügyvéd tagja. A javaslat indokolása egészen leplezetlenül és nyíltan bevallja, hogy ez a diszünifikálás a csatolt területeken élő kisebbségi ügyvédek háttérbeszorítását célozza. Az agrárreform során, a rekvirálásoknál, az adóztatásnál, az iskolaügy terén, a vállalatok foglalkoztatásánál és sok, más intézkedésnél súlyosan reánk nehezedett az a tendencia, hogy mostohán bánnak el velünk és boldogulásunk lehetőségének körét mindig szűkebbre szabják, de ezt a tendenciát mindig sikerült a nyilvánosságnak szánt mellékindokokba burkolni. Most aztán már oda jutottunk, hogy a keserű pilulát ostya nélkül adják be nekünk.

Hát igazán fertőzött része a kisebbség az állami testnek?

Annak a szép hozománynak fejében, amelyet országunk a békeszerződésekben kapott, azt a kötelezettséget vállalta, hogy bennünket, kisebbségeket adoptálni fog. Mi tehát Romániának törvényesített gyermekei vagyunk. A vérbeli gyermek iránt nagyobb rokonszenvvel viseltethetnek szülői, mint a fogadott gyermek iránt — noha ez sem indokolt — de törvényes jogaikban köztünk külömbiséget nem tehet. Mire valók tehát az olyan törekvések, amelyek ezt a külömbiséget állandóan kiszélesíteni akarják, amikor azok amúgy sem vezetnek célra és ok nélküli surlódásokat és elégedetlenségeket eredményeznek?

A kisebbségi kérdés eddig csak annyiban birt nemzetközi vonatkozásokkal, amennyiben azt nemzetközi szerződések szabályozzák. Ezzel a kisebbségellenes irányzat nem sokat törődött, mondván: Európa országainak eleget fáj magukért a fejük, kisebb gondjuk is nagyobb tehát annál, hogy más országok kisebbségeinek a sorsával törődjenek! Hogy ez ma így

van, mi is látjuk, de, hogy így nem maradhat, egészen bizonyos. A kisebbségellenes irányzat azonban ma már ott tart, hogy közvetlen nemzetközi partokat mos alá. Itt van például a most tárgyalt postatörvény. Ennek egyik rendelkezése szerint a posta bárkit kötelezhet arra, hogy az idegen nyelvű táviratok szövegét román fordításban is csatolja. Feljogosítja továbbá a rendőrséget arra, hogy bárkinek leveleit felbontsa. Már pedig a posta és távirda, amelyek a nemzetközi forgalomnak kiváló eszközei, bizonyos, hallgatag elfogadott, nemzetközi elvek után kötelesek igazodni. Mit szól majd az az olasz kereskedő, akinek táviratát a dévai posta azzal utasítja vissza, hogy előbb fordíttassa azt le románra? Mit szól az az angol gyáros, ha megtudja, hogy üzleti titkait tartalmazó levelét a rendőrség felbonthatja?

Mit?

A száját sem nyitja ki, de a Wertheim-szekrényét sem. Ide vezet az, ha minden téren az elfogultság válik urrá és így kerül összefüggésbe a táviratok szövegének ártatlan kérdése gazdasági életünk nagy horderejű kérdésével: a külföldi kölcsönnel.

Dr. Leitner Mihály.

Műkedvelő előadás Piskin

A „Bánsági és Erdélyi Munkások Rokkani és Nyugdíj Egyletének Piskii Fiókja” a Mohillaféle vendéglő nagytermében f. évi május hó 21-én tánccal egybekötött műkedvelő-előadást rendezett. Ez alkalommal színrekerült: „A Noszty fiu esete Tóth Marival” című Mikszáth-Harsányi vígjáték. Csűrös István vezetése alatt működő műkedvelő társaság, mely pár évi működése óta már sok szép sikert könyvelhetett el, ezúttal is dicséretreméltó előadást produkált.

A vezetőszerepekben Zsigmond József (Noszty Feri) és Csizmadia Juci (Tóth Mari) vitték a darabot a siker felé. Szabó Andor pompás Noszty Pál volt, Csűrös István stramm volt az ezredes hálás szerepében. Telegdy Rózsi kedves és elegáns Noszty Vilma volt, Gád Gyula pedig nagyon szimpatikus a Kopereczky báró szerepében. Engelhardt Kató tűzről pattant és utólráheletlenül természetes Tóth Mihályné, Elekes Kató különösen jó Ági néni s Elekes Mancsi Velkoviczné szerepében. A siker orosz-lánrésze azonban mindenképp Zvoracek Józsefet illeti, aki Bubenik hálás szerepében brillírozott s Pintér Böskével (Kati) pár jelenetük kabinetalakítás volt. Mindkettő pompás volt szerepében. Kisebb szerepeikben Herczegh Károly (Tóth Mihály), Magyar János (Velkovic), Húgyecz László (Kozsehuba), Sándor Ferenc (Malinka titkár), Jandevszka Rudolf (Cigányprimás), Locher Sándor (Főpincér), Fekete József és Petz Lajos (Borfiuk) sok ügyességgel és igyekezettel illeszkedtek bele az ensemble-ba. A darab betanításáért, valamint a kifogástalan rendezésért Csűrös Istvánt őszinte elismerés illeti.

S. B.

Utazás Olaszországba Magyarországon és Jugoszlávián keresztül

— Uti jegyzetek —

Irta: N. Ghiulea.

Fenti címmel N. Ghiulea kolozsvári egyetemi tanár a „Societate de mâine” (Holnap társadalm) címmel Kolozsvárt hetenkint megjelenő társadalomtudományi szemle legutóbbi számába igen érdekes cikket írt, melyben uti élményeit és benyomásait objektív hangon és szellemesen írja le. Különös értékel birnak reánk nézve a magyarokról írott sorai, melyekre külön felhívjuk olvasóink figyelmét. —

Nincs szándékomban, hogy uti benyomásokat írjak le, sem az, hogy utazásom történetét meséljem el szép és hasznos anekdotákkal átszőve, mint amelyek fiatal koromban annyi gyönyörűséget okoztak nekem, tekintve, hogy akkoriban soha nem volt módomban utazgatni, hanem csak néhány uti jegyzetet írok le, melyeket notesz és irón nélkül jegyeztem meg és amelyek igen nagy ellentét vagy hasonlatosság folytán vésődtek belém. Jelentéktelen megfigyelésekről van szó, melyek azonban lehet, hogy később segítségükre lesznek azoknak, akik a rossz kiküszöbölésével az emberek boldogítására törekszenek.

Az elutazási vizum.

A tanár is köztisztviselőnek számít. Mint ilyen, noha semilyen köztitkot nem tart a kezében és nem árulhat el semmit a külföldieknek, noha végleges és elmozdíthatatlan, senkitől sem függ és senki sem tehet neki semmit, a tanár is el kell menjen a Külügyminisztériumba, hogy az utazáshoz az engedélyt megszerezze. Nem tulajdonítottam fontosságot ennek a jelentéktelen formalitásnak, amíg nem kerültem egy miniszter-szigoru arc elé, kihez egyébként bejelentés és előszoba nélkül lehetett bejutni.

- Hová utazik?
- Abbáziába.
- Mily célból?
- Feleségemet kísérem, aki ott fog maradni.
- Ha X. Y. urral találkozok, ne beszéljen vele.
- Hogyan, X. Y. ur Olaszországban van?
- Nincs, de ha ott találja, ne beszéljen vele.
- Miniszter ur, én nem ismerem személyesen X. Y. urat és ha ismerném is, nem vagyok olyan jóban vele, hogy Abbáziában meglátogasson. Mint mondtam Önnek, én csak Abbáziáig megyek s onnan visszatérek.

— Jó, jó, de ha...

És ezért a párbeszédért, vagy más hasonlóért mindazok, kiket a sors arra kényszerített, hogy a fizetések harmónizálását szolgáló törvény megszavazását várják, hogy megkaphassák a rég várt fizetésemelést, mellyel a háromszorosára emelt házbért kell fedezték, ha külföldre akarnak menni, kénytelenek Bukarestben haszontalanul 3—4000 leit elkölteni.

Az első kellemtelenség.

A román határnál, ahol úgy a vámfőnök, mint az alantassai, az ügynökök, ellenőrök,

kirovók, akik megtisztelnak bennünket, tekintélyes külső megjelenésű, művelt, intelligens, modoros tisztviselők, egy zajos és erőszakos rendőrnek az a megbízása, hogy mindazoktól, kik az országot elhagyják, elszedje a román ujságokat. Hiába magyarázom, hogy az „Adevărul Literar” vagy a „Rampa” semmi olyast nem tartalmaz, minek politikai vagy suversiv jellege volna. Nem tehet különbséget. Minden ujságot elszedett.

Mi értelme van ennek a nevetséges cenzúrának?

Sem az arisztokraták Magyarországon, sem a kertészek Szerbiájában, (sem pedig a diktatórikus fascista Olaszországban nem vették el, sem amikor mentünk, sem amikor jöttünk a nálam levő ujságokat.

Mi értelme lehet az ujságoknak az utasoktól való elkobzásának, amikor a román ujságok a postával minden nap szerteszéjjel mennek a határon keresztül?

Románból fordította: Kugel László.
(Folyt. köv.)

A jövő utja

6

Irta: Dr. Leitner Mihály

A faj.

A fajok diferenciálódása és életműködés szinteréül választott hely faunájának, flórájának és klímájának kényszerítő hatása folytán kifejlődött fizikai és szellemi különbségekre vezethető vissza.

A kongóparti néger testalkata, bőrszíne, életmódja, felfogása, hagyománya, szóval egész lénye azért tér el a finnétől, mert az egyik faj évezredes gyökere Afrikában van, a másik pedig a hideg égöv alatt. A természet bölcs berendezéséről tesz tanúságot az, hogy kiapadhatatlan tárházának pazar kincsét aként szórta szét a földkerekség minden részébe, hogy mindegyik kapott valamit, de mindenik más valamit. Mintegy utmutatásul szolgált az emberiségnek, hogy a munkamegosztás elvének követése mellett sokkal könnyebben boldogulhatunk és sokkal nagyobb eredményeket érhetünk el. A gyári cipő például sok munkás kezén megy át. Az egyik kiszabja, a másik varrja, a harmadik szegzi és így tovább. Egy ilyen cipő készítésénél sok energiát takarítunk meg azért, hogy speciális munkások készítsék, akik hosszas gyakorlatuk folytán nagyobb ügyességre tettek szert, mint az egyszerű kézműves, aki a cipőipar minden ágát kénytelen végezni. Hadd halásszon a hollandi, termeljen a délvidéki sáfrányt, konstruáljon a német gépeket! Sokkal hasznosabb így, mintha minden faj mindenben kontárkodnék. A fajiség létezése az emberiség számára valóságos áldást jelenthetne. Azért mondjuk, hogy csak jelenthetne, mert a reális életben éppen a fajiség leple alatt szokták elkövetni a legigazságtalanabb tulkapásokat. A fajiség örve alatt igényli némely embercsoport a hatalmat és szorítja le a másikat a boldogulás minden teréről. Itt is felállították az uralkodó faj elméletét, amelynek egyik hajtása a nemzetiségi, vagy az újabb kor terminológiája szerint a kisebbségi kérdés.

Mellékesen jegyezzük meg, hogy nyelvi szempontból a „kisebbség” szó hibás, mert ez a „nagy” szónak a kisebbitője, nem pedig a „sok” jelzőnek, amelynek kisebbitője „kevesebb”.

Amit fent a fajokról mondtunk, fokozottan áll az egyes nemzetekről is. Minden egyes nemzetnek — tekintet nélkül arra, hogy tagjai milyen számban fordulnak elő egy-egy országban — feladata, hogy örökölt kulturáját a többi honfitársakkal harmonikusan fejlessze és ez-

által az országban az általános jólétet előmozdítsa.

És mit tapasztaltunk e téren?

Az ugynevezett vezető nemzetscsoportok úgy társadalmilag, mint gazdaságilag úgy kezelik a kisebbségeket, mint valami alsóbbrendű lényeket. Pusztá létezésük megtűrése is már különös kegy. És e tekintetben egész Európa bátran mondható egy falunak.

Minden további bizonyítgatás helyett inkább megrögzítünk egy esetet, amely a napokban Románia parlamentjében játszódott le.

Egy ellenzéki képviselő, aki maga is miniszter volt, heves támadást intézett egyik aktív miniszter ellen a közelmúltban lezajlott választások miatt. A megtámadott miniszter védekezik és a két államférfi között valóságos bajnoki torna fejlődött ki. A hosszú vita azonban csak egy téma körül forog. Mindegyik fél kimutatni igyekszik, hogy az ő mandátuma tiszta román szavazatokon alapszik, a másiké pedig csak kisebbségi polgárok szavazatán. Mondanunk sem kell, hogy az ilyen vita mennyire depresszív hatással van azokra a kisebbségi szavazókra, akiknek kegyét a választás előtt mindkét képviselő kereste.

Tartozunk az igazságnak annak kijelentésével, hogy a vitatkozó államférfiak mindegyike közismert demokrata felfogása és a kisebbségek iránt mindig tanúsítani szokott jóindulata folytán a kisebbségek körében is nagy tiszteletnek örvend. A kisebbségek lekicsinylése azonban ma a szalonképességhez tartozik és ki nem akar szalonképes lenni?

Rehabilitálták a meghurcolt volt klopotivai jegyzőt

Heutschy Albert klopotivai jegyző állott tegnap a dévai Törvényszék előtt, sikkasztás és hűtlen kezelés vádjával. Ezek a vádak azonban a tárgyalás folyamán rosszakaratu gyanúsításokká zsugorodtak össze. Az ügy előzménye abban áll, hogy Fonu Gheorghe földműves még 1925 évben 4025 lei különféle adót fizetett le a jegyző kezeihez, ki az összegről ideiglenes nyugtát adott, mivel a nyugtakönyv a pénzügyigazgatóságnál volt. Mikor visszakarta a nyugtakönyvet, kiállította a rendes nyugtát és visszakérte az ideiglenes nyugtát, de mivel a paraszt ember azt mondta, hogy azt elvesztette, az eredeti nyugtát jóhiszeműleg odaadta. Egy év múlva valamiért összeszólalkozott Fonu Gheorgheval, ki felmutatta a két nyugtát, hogy ennek alapján feljeleníti sikkasztásért Heutschy Albertet. Meg is tette a feljelentést D. Marinescu útján azzal, hogy Heutschy Albert kétszer hajtotta be tőle ugyanazt az összeget és az ügyészség el is rendelte Heutschy egész ügyvezetésének a felülvizsgálását.

A felülvizsgálás alkalmával rájöttek arra, hogy Heutschy Albert a költségvetés által előírt segédszemélyzeti fizetéseket és pedig egy irodaszolgáért havi 50 leit és egy postai kihordóért havi 30 leit, ő maga vette fel. Az ügyészség emiatt hűtlen kezelésért is megvádolta Heutschy Albertet. A törvényszék tegnapi tárgyalásán a főispáni és szolgabírói hivatal maga vette védelmébe a megvádolt tisztviselőt. Kimutatták, hogy a költségvetésben előírt havi 80 leiért sehogy sem lehet két alkalmazottat tartani és az egész országban általános szokássá vált, hogy a jegyző sajátkezűleg végzi úgy az irodakezelési, mint a postakiherdési munkákat, amiért igazán nem sok a havi 80 lei, ami jogosan megilleti és amely összeget a felsőbb fórumok hallgatólágos jóváhagyásával minden jegyző felvesz. Ugy a őispáni, mint

a főszolgabírói hivatal Heutschy Albertet jóvaló, szorgalmas és kiváló tisztviselőnek monddta, kinek a tisztviselő karban való jelenléte csak hasznot jelenthet.

A törvényszék a sikkasztás vádját nem látta bebizonyítva, a hűtlen kezelés vádját elvetette s Heutschy Albertet felmentette a vád és következményei alól. A feljelentő folyamodással élt az ítélet ellen, de meg vagyunk győződve, hogy annak kimenetele is hozzá fog járulni Heutschy Albert rehabilitálásához.

Egyről-másról

Egy amerikai riporterhölgy oda nyilatkozott, hogy: „a nővel úgy bánnak ahogy ő akarja”. Ezt a nyilatkozatot egy erdélyi napilap abból az alkalomból elevenítette fel, hogy egyik munkatársa előtt egy urileány arról panaszkodott, hogy egymásután több főnöke „molesztálta”, ami miatt állandóan állását kell változtatnia.

Minket ez alkalommal két kérdés érdekel: Igaz-e úgy általában a fenti megállapítás? és — hogy az ugynevezett molesztálás feltétlenül ok-e az állásváltogatásra? Véleményünk mindkét kérdésre: Nem! Rövid indoklásunk pedig a következő: Actio parit reactionem! Ez az actio pedig lehet szándékolt, vagy szándéknélküli, sőt — tudatonkívüli. A mi esetünkben, mikor a „Nem“-et kimondottuk véleményünket erre az utóbbira alapítottuk. Az a hatás ugyanis, melyet — általában — a nő a férfire gyakorol a következőképpen analizálható: az általános hatása a nőnek, mint olyanak a férfire, mint olyanra, a speciális hatása egy adott nőnek egy adott férfire, — az első mintegy alapja lévén az utóbbinak, — mely utóbbi viszont, minden esetben külön analizálandó, mert talán két olyan pillanat sem létezik, mikor egy adott nő egy adott férfire ugyanazt a hatást gyakorolja, mivel szemben az elsőnek említett, ugynevezett általános hatás — természeti őserő lévén — akárcsak a levegő, vagy a víz, mindig ugyanaz. „Il s'emané d'elle une chose d'animal, d'instinctif et chaud, qui tient le milieu entre le parfum et le désir” írja rendkívül találóan egy helyen L. Daudet ami azt jelenti, hogy valami állati, ösztönös sugárzik ki a lényéből — a nőnek, mely az illat és a vágy között érzékelhető. Ha tehát az a valami, az az ösztönös kisugárzik a nőből, úgy ez a kisugárzás annak a nőnek akaratán kívül áll, s ha ez a kisugárzás mégis mint actio érvényesül a férfivel szemben, úgy a re-actió ennek részéről a nő nem „akarhatta” — azt tudtán kívül idézte elő, — minek leszögzése egymagában elegendő annak a megállapításnak a megdöntésére, hogy a nővel úgy bánnak, ahogy akarja! Inkább lehetne ezek után azt mondani, hogy a nővel úgy bánnak, ahogy azt a természet akarja, s ezt annál is inkább, mert a természet rendje alól a nővel való bánásmód sem lehet kivétel s miután egy túlrövid pillantást vetettünk az általános hatásra, egy még rövidebb pillantást szánjunk a speciálisra is.

Eltételezve azokról a szinte analizálhatatlan hatásoktól, melyeket a nő személyisége válthat ki, a szőke, a barna, a veres megannyi árnyalata, az alak különbözősége, az arcvonások, a hang, a járás, egyes mozdulatok etc., nagy szerepe van a helynek, az évszaknak, a hőmérsékletnek, a zenének, a nap szakának, a környezetnek etc. is mindezekre, — attól eltekintve, hogy nem szabad figyelmen kívül hagyni a megannyi férfi individuálitást sem, mert az adott körülmények hatása individuumként különböző.

Ha azt a hatást, melyet a nő a férfire gyakorol röviden erotikának nevezzük, akkor beszélhetünk helyi erotikáról, — hiszen minden helynek meg van a maga speciális erotikája, napszaki erotikáról, helyzet erotikáról, alkalmi erotikáról és a többi, mely azonban mindmennyi megegyezik egymással abban, hogy előállításuk, nem tőlünk függ, azt mi nem akarjuk, hanem egyszerűen uralmuk alá kerülünk, hatalmuk alatt állunk, — és ennek a megállapításával megerősítjük abbéli véleményünket, hogy a nővel nem úgy bánnak, ahogy ők akarják, hanem esetleg azt lehetne mondani, úgy — ahogyan a bánásmódot az individuálítások szerint az általános természeti törvény fentemlített tekintetbe vétele mellett, a különös — most utóbb felsorolt körülmények diktálják.

Most még csak azt kell figyelembe venni, hogy a különös körülmények fenti felsorolása mennyire hiányos, és akkor annál inkább világos lesz előttünk, hogy a nőkkel legfeljebb Amerikában bánnak úgy, ahogy ők akarják és — ott is talán csak — papíron! Az első kérdés ezzel el lévén intézve a második kérdésre adott „Nem” megindokolása azt hisszük szinte felesleges! Legfeljebb egy harmadik kérdésről lehet szó, arról ugyanis hogy mit nevezünk „molesztálásnak”? Ez alatt a szó alatt a fent említett hatások kiélési módja értendő! Ennek a kiélésnek a társadalmi élet keretein belül meg van a maga évezredek óta kitaposott útja, melynek végső állomása mindig ugyanaz — a hódítás. Hölgyeim! Az esőnek nem tilthatjuk meg, hogy ne essék, — az tehát esik. Na már most, ha nem muszáj, akkor nem megyünk ki, de ha muszáj, akkor kimegyünk, azonban esernyőt tartunk, hogy meg ne ázzunk.

Az önök esete majdnem ugyanaz. Actio parit reactionem! ez ellen önök nem tehetnek semmi egyebet, minthogy kinyitják a társadalmi lomtárból előszedett esőtartót, azt a reakció ellen szegeznek, s ha ezzel az öreg alkalmatossággal ügyesen tudnak bánni, nemcsak hogy nem lesznek erkölcsileg csatakosak, hanem, amint azt megannyi példa mutatja, a reakciónáló individuumot maguk fogják a csepegő alá kényszeríteni, ahol aztán a hideg zuhany a megfelelő hatást meg fogja tenni! Mi tehát föltétlenül az önök pártján vagyunk hölgyeim. Önök nem okai a molesztálásnak, önökkel nem úgy bánnak, ahogy önök azt akarják — csak hogy nehogy valaki önök közül azt találja mondani, hogy nincsen „esernyője”, mert ezt aztán legjobb akarataunk mellett sem hinnők el, a kezelése aztán ennek az ernyőnek — megint más lapra tartozik. A bonne entendeur salut!

Dr. Fodor István.

Felhívás a hősök napja alkalmából

Álljatok meg egy pillanatra! Szálljatok magatokba és gondolatok e pár szóra:

Vitézeinkről van szó, akik elesve a harcok mezején, vértüket áldozták az ország megnagyobbításáért.

Egyesek meghaltak a kórházakban; másokat eltemethettek azonnal a harcmezén; legtöbbje azonban névtelenül hever, sietve betakart maroknyi föld alatt.

És ezeknek nyugvó helyét még egy keresztfa sem jelzi!

Gondolkozhatok csak, hogy mai megélhetésünk éltető alapját elsősorban azoknak köszönhetjük, akiknek jeltelen hantjaival uton-utfélen találkoztok!

Nehéz időket élünk! A háború következményeit még ma is érezzük; az ország szükség-

letei szaporodtak. Polgártársaink segítsége nélkül, az állam támogatása nem elegendő.

Azon gondolattal adjátok önzetlen segélyeket hőseinkért, hogy a ti adományotok jelt emel arra a helyre, ahol nem csak hős, hanem ember élete aludt ki nemzetünknek és becsületünknek védelmében.

A hősök napján mindnyájan feleljetek felhívásunkra, melyet azzal a gondolattal intézünk hozzátok, hogy nem fogjuk érezni támogatásotok hiányát.

Viseljétek büszkeséggel jelvényeinket és adakozzatok örömmel és azzal a tudattal, hogy magasztos kötelezettségnek tettek eleget.

A halál nem ismer megkülönböztetést; adományokat elfogadunk és a keresztfaakat kitűzzük felekezeti és faji megkülönböztetés nélkül.

A „hősök sirjainak” elnöke:

Dr. Miron Cristea,
Románia pátriárkája.

MI UJSÁG

BELFÖLDÖN

Pacha Ágostont megyés püspökké szentelték fel május 15-én Temesváron. Az új püspök a felszentelés után megtartott banketten kijelentette, hogy a bányai katolikusság két nemzete a magyar és a német egyformán a szívéhez kötött és hűveinek békés együttélése lesz a legfőbb gondja.

A népszámlálási adatok alapján ellenőrzik az adófizetést és a katonai szolgálat teljesítését.

A fakereskedők és fatermelők memorandumban közölték a kormánnyal, hogy a valuta-emelkedés, adók, illetékek és fuvardíjak emelése lehetetlenné teszi az exportot. Az erdőeladási ügyletek szünetelnek s a munkások tízezrei munka nélkül állanak.

A Magyar Párt intézőbizottsági ülésén utasította parlamenti tagjait, hogy tegyék szavá a népszámlálást a parlamentben. A statisztikában kialakult nemzetközi elvekkel ellentétesnek találja a faji eredet (origina etnică) kérdés felvetését s ezért azt súlyos visszaélésnek minősíti.

A regáti kereskedelmi törvényt Erdélyre is ki akarják terjeszteni.

A tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényt a kamara elfogadta.

A nagyváradi Magyar Párt felhívta a M. P. Központját, hogy hozza nyilvánosságra közjegyzőileg hitelesített formában a kormánnyal kötött paktumnak azt a részét, amely leszögezi, hogy mindenki szabadon választja nemzetiségét. A váradi párt szükségesnek tartja, hogy ez a kormánynyilatkozat bíróilag érvényesíthető formában rendelkezésre álljon mindazoknak, akik ellen esetleg eljárást indítottak azért, mert magyarnak vallották magukat. (A váradi párt ezt egy kissé későn kérte, azonban a Központnak még a népszámlálás előtt meg kellett volna ezt tennie).

A kisebbségi iskolák államsegélyét kiutalták.

A szászok a Sachsenbund tagjait kizárták a szomszédságokból, vagyis a szászok ki akarták közsíteni egységük megbontóit. A Sachsenbund most 6 pontból álló ultimátumszerű memorandumban fordult a Néptanácsnak, amely azonban azt elutasította.

Az új postatörvényjavaslat szerint a rendőri hatóságoknak joguk lesz felbontani bármelyik román állampolgár levelét s a táviratokhoz, amennyiben azok idegen nyelven vannak írva, mellékelni kell a román fordítást. (A levéltitok szentségét akarják megtörni, az állampolgár legelembb jogát.)

Az Erdélyi Kárpát Egyesület muzeuma most töltötte be fennállásának 25-ik évét.

Berlinben a városi tanács bankettet adott a Németországban utazó nagyszombeni német daloskör tiszteletére.

KÜLFÖLDÖN

A francia köztársasági elnök Londonba utazott, ahol ünnepélyes pompával fogadták. A szívélyes fogadtatásból a londoni sajtó azt következteti, hogy külpolitikailag megint egy francia-angol együttműködés korszakára kell

elkészülni. Az angol-francia barátság hírére Csicserin váratlanul Párisban termett.

A londoni külügyminisztérium a Szovjet londoni követénél házkutatást tartott, amely alkalmával megdönthetetlen bizonyítékot szerzett arról, hogy Angliában teljesen kiépített szervezet dolgozott az angol alkotmány megdöntésére. Angol sajtó vélemények szerint emiatt nemcsak a kereskedelmi egyezményt fogják hatályon kívül helyezni, hanem a diplomáciai összeköttetést is meg fogják szakítani.

Mitileneu román külügyminiszter párisi útját az angolok által létrehozandó oroszellenes blokk-kal hozzák összefüggésbe. Az angolok az olaszokat kihagyják a koncernből. Németország pedig vagy szintén melléjük áll, vagy átvonuló területnek fogják nyilvánítani.

Lindberg amerikai kapitány, aki egyébként 25 éves, megszakítás nélkül 32 és fél óra alatt New Yorkból Párisba repült. A merész repülő, aki elsőnek repülte át az Óceánt 25,000 dolláros díjat kapott.

Nemzetközi munkaügyi konferencia ült össze május 24-én Genfben, amelyen 55 állam vett részt. Betegbiztosítás, egyesülési szabadság s a bérek legalacsonyabb határának megállapítása szerepelnek a programon más fontos kérdések mellett.

Varsóban a községi választások alkalmával a pártok között valóságos kis polgárháború ütött ki. A két zsidópárt „Poale Cion” és „Hitachdut” lerombolta egymás választási irodáit.

Rádió

A minap közölték a lapok a magyar posta igazgatójának nyilatkozatát a rádióról, mely szerint a rádiót sokkal inkább népszerűsíteni kell, mint tették eddig Magyarországon s különösen a falu lakosságát akarják bevonni a rádió kultur zónájába.

Aki hallgatott már egy jó, modern építésű rádió-gépet, az tudja, hogy tényleg a kultúra szolgálatában áll a rádió s különösen a falu lakosságára áldás az, mely el van zárva a kultúra lehetőségeitől s jótéteményeitől. Vagy nem kultúra-e az, amidőn Bécsből, Budapestről hallunk egy-egy gazdasági, szociális, ismeretterjesztő, tudományos előadást, minden leadó állomásról különféle klasszikus, népies vagy modern zenét, operát, operettet, színműveket, tanulhatunk idegen nyelveket, hallhatunk ünnepnapokon istentiszteleteket, értesülhetünk a világ eseményeiről és így tovább. Amit a rádió csak nyújthat művészetben, vallásban, kultúrában s tudományban, azt mind adja kellemes szórakozásképpen.

Minden rádió leadó állomás iparkodik a lehető legváltozatosabb, legszebb, legművészebb programot adni. Szent ihlettel léphetnek a legnagyobb művészek, szónokok, előadók a fellelő elé, hisz tudják, hogy nem egy teremre korlátozott számú közönség, hanem tíz- és tizezernyi hallgató-közönségük van egy kontinens minden részéből. Szent áhitattal, boldog csodálkozással hallgatja a rádiózó — sokszor száz és száz kilométer távolságból — egy Dohnányi, egy Strausz, Telmányi vagy Prihoda koncertjét, Ravasz püspök predikációját, gyönyörködhetnek Jeritza Mária, Sándor Erzsébet énekében, a legkitünőbb német és cseh énekkarok hangversenyében, — tanulhat a rádiózó a legkiválóbb tudósok és szakemberek felolvasásából, szórakozhat az előadó- és zened művészet minden ágában s hallhatja akár a Szent Péter

MONA LISA

CRÈME SZAPPAN PUDER

A modern szépségápolás 3

nélkülözhetetlen kelléke!

Kizárólagos eladása: Parfümeria Carmen (volt Issekutz drogueria), színházépület és Erős A. gyógyszerárán.

templomnak, vagy a müncheni Rathausnak gyönyörű harangjátékát.

Boldog külföldiek, kik mindezekhez könnyen és olcsón hozzájutnak! kik már ott tartanak, hogy államhatóságilag propagandával, agitációval népszerűsítik közöttük a modern idők eme csodáját!

Nálunk pedig! Nálunk ritka, fehér holló az, aki véletlenül vagy protekcióval meg tud szerezni egy rádió-engedélyt. A beadott engedélyt kérő kérvényeket tényleg gyorsan elintézik lakonikus rövidségű határozattal: Nu se aproabă!

Érthetetlen kormányzati szerveinknek csöknyös idegenkedése s idegessége a rádió irányában. Ugy gondoljuk, hogy ennek az idegenkedésnek két oka van: Moszkva és Budapest. Pedig Moszkvát, még ha propaganda-előadásokat tartana is: nem értjük, Budapest pedig — s ez pozitív tény — nem tart sohasem irreferencia előadást. Az, hogy egy-egy előadás vagy szónoklat s prédikáció elvétele megemlíti a határokon túli, elszakadt magyarságot, csak nem lehet elfogadható, komoly ok a rádió teljes száműzésére. Hisz ép az lenne kerservesen kiábrándító reánk nézve, ha már annyira elfelejtettek volna három millió elszakadt magyart Budapesten, hogy soha is nem emlegetnének bennünket. De — Istenem — ettől csak nem kell félni! Csehszlovákia és Jugoszláviában élénk rádió-forgalom van s mégsem lett tőle semmi bajuk!

Nem, nekünk nem különféle homályos mellékgondolatok miatt, hanem kulturális s művészeti előrehaladás céljából s kellemes szórakozásra kellene a rádió. Talán, majd ha felépül a bukaresti leadó-állomás s Románia is bekapcsolódik a nemzetközi rádió-forgalomba, akkor talán enyhülni fog a helyzet, megszűnik a bizonytalanság s a legutolsó falunak egyszerű lakosa is élvezheti majd a bámulatos gyorsasággal fejlődő s egyre olcsuló rádió-művészet csodáit. Akkorra talán megszűnnek bizonyos kényszerképzetek s szabad lesz majd az antennát házunkra felhuzni.

Lászlóffy Zsolt.

SPORT

A A. C. megverte a Minerul. — Elmaradt a Camp—Jiul bajnoki mérkőzése. — A Kinizsi újabb nemzetközi győzelme.

A. A. C.—Minerul 2:1 (2:0)

Bíró: Ágoston (Camp) barátságos.

Vulkánban megtartott barátságos mérkőzésen a Minerul visszaeső formát mutatott. Az AAC. lendületes támadásokkal Zsiga és Dufner révén éri el góljait. A Minerul a második félidőben Golyótz révén szépít, bár továbbra is támadásban marad de a kapkodó és erélytelen csatársora eredményt elérni nem tud. A Minerul kapuját Barabás védte a kapott gólokat nem parírozhatta. Ágoston bíró kisebb hibáktól eltekintve jól vezette a mérkőzést.

Camp—Jiul Petrozsényban kitűzött bajnoki mérkőzése a bíró elmaradása miatt nem lett megtartva.

Kinizsi—Ujpest 4:0 (4:0)

A Kinizsi újabb szenzációs győzelmével bizonyította be nemzetközi nivóját. Zombori kapus kitűnően védte a kinizsi kapuját.

Dávid, a Camp kitűnő súlyatlétája, úgy az angol bajnokságon mint a főbb magyarországi versenyeken indul. Tréningjeit Spolarich, a Minerul kitűnő súlyatlétája irányítja.

Belzó.

Nálunk is életbelép a régi királyságbeli könyvelési rendszer

Teljes zavar a bélyegtvörvény intézkedései körül. Május 31-ig be kell mutatni a könyveket a pénzügyigazgatóságnál, illetve az adóhivataloknál. A dévai pénzügyi előadó nyilatkozata.

Minden kiskereskedő köteles könyveket vezetni

Az Erdélyben érvényben lévő magyar kereskedelmi jog szerint be nem jegyzett kereskedők nem kötelesek üzleti könyveket vezetni. Az új bélyeg- és illetéktörvény azonban Erdélyre is kiterjesztette a román kereskedelmi törvény ellenkező intézkedését és elrendelte, hogy az összes kereskedők és ipari társulatok, szállodások, gyógyszerészek, ügynökök, bizományosok, élelmezési, beszerzési és szállítási vállalatok, bánya, kőbánya és erdőkitermelő, munkavállalkozók, fuvarosok és szállítók kötelesek a régi kereskedelmi törvény szerint előírt könyveket vezetni.

Ezen törvény szerint minden kereskedő köteles egy naplót, u. n. registru-journalt vezetni, amelyben naponta az összes pénztár- és hiteltételeket el kell könyvelni. Minden hó végén pedig be kell vezetni az üzletből kivett háztartási költségeket is. Ezenkívül minden év végén leltárt kell készíteni, amelynél az áruk értékének felbecsülésére és megállapítására vonatkozólag ugyancsak kötelező szabályokat ír elő a kereskedelmi törvény. A könyvek vezetése szigorúan kötelező és azt a kereskedőt, aki ennek a rendelkezésnek nem tesz eleget, kereseti adójának egynegyed részéig terjedhető pénzbírsággal sújtják.

Az üzleti könyvek természetesen bélyegilleték alá esnek és pedig oldalanként három lei bélyegkötelezettség alá, amelyet készpénzben kell az adóhivatalnál befizetni.

Rengeteg bajt és zavart fog azonban okozni, hogy a kormány nem állapított meg átmeneti határidőt a kötelező könyvvezetés bevezetésére, sőt a törvény visszamenő hatállyal intézkedik.

Ebben az ügyben a dévai pénzügyigazgatóság a következő kelet nélküli hirdetményt bocsátotta ki:

„Értesítenek mindazon kereskedők, iparosok, bankok, társaságok etc., melyek kereskedelmi könyveket tartoznak vezetni, hogy az 1927 május 1-ével életbelépett új bélyegtvörvény előírja, hogy az általuk vezetett könyveket az új illetékekkel kötelesek ellátni.

Mindazok, kiknek május elseje előtt láttamozott könyveik vannak és azokat fenti dátum után is használgák, kötelesek jelentkezni a Pénzügyigazgatóságnál, környéken pedig az adóhivataloknál, az 1927 május 1-től elhasznált és türes lapoknak az új törvény alapjául való lebélyegzése, illetve az illetékek lefizetése végett.

A bélyegilleték 3 lei laponként és csak készpénzben róható le.

A jelentkezés határideje 1927. május 31. Ezen időn túl büntetést rónak ki a nem jelentkezőkre.”

A fenti hirdetmény csak azokról szól, akik eddig is vezettek könyvet, t. i. a könyvek felülbélyegzésre való bemutatása csak ő reájuk kötelező, viszont a hirdetményben felsorolja azokat, akik az új törvény szerint kötelesek könyveket vezetni. (Kiskereskedők). Emiatt a legnagyobb zavar van e kérdés körül, ami az aradi kereskedelmi kamarát is arra indította, hogy kérdést intézzon a miniszterhez, vajjon kötelesek-e a kiskereskedők ezután könyveket vezetni?

Ezek után felkerestük a pénzügyi előadót, aki a következőket mondotta:

Kell venni egy inventar (leltár) és egy registru-journal (napi) könyvet. Azokat le kell bélyegeztetni és hitelesíttetni. Az inventárba be kell vezetni az 1927 január 1-i leltárt, a registru-journalba pedig május elsejétől viszszaemőleg a pénztári és hiteltételeket.

A mi véleményünk is az, hogy ez a helyes módszer, habár egyik könyvelési rendszerből a másikra való áttérést csak év végén, zárás után szokás kötelezővé tenni. De úgy látszik, ezt nem tartják be.

Hunyadvármegye 1926 évi egészségügyi statisztikája

Rendkívül lecsökkent a születések száma 1926-ban. A fertőző betegségek statisztikája aránylag kedvező.

Hunyadvármegye egészségügyi hivatala a napokban készült el a megye egészségügyi statisztikájával. Összehasonlítva a múlt évi statisztikával, különösebb javulást nem állapíthatunk meg, vagy különösebb megjegyzést nem tehetünk, mivel a megye egészségügye csak az orvosi kar bejelentésén át van kitüntelve számokban, ami bizony — sajnos — ma még nem teljesen irányadó. Nem az orvosok miatt, akik mindent megtesznek a nép felvilágosítása érdekében, hanem a még mindig sok helyen uralkodó felfogásért, hogy „nem megyek orvoshoz”.

Elszomorító körülményt csupán a népesedési statisztikánál tapasztalunk. Az elmúlt 1926 évben ugyanis született 4633 fiú (halva 71) és 4357 leány (halva 15), összesen 8990 lélek míg 1925-ben összesen 14108 lélek született. 1926-ban tehát az 1925 évi születések 36%-ka maradt el, vagyis számokban 1926-ban 5118 lélekkel kevesebb születés volt, mint 1925-ben. Meghalt 1926-ban 3915 fiú és 3379 leány. Szomorú, hogy az 1926-os halálozási szám csak 25%-kal kisebb az 1925-ösnél, úgy, hogy végeredményben a megye lakossága csak 1703 lélekkel szaporodott, ami csak fél százaléka a megye összlakosságának. Vagyis elmondhatjuk, hogy 1926-ban nem népesedett meg vármegyénk a születések által. A megye összlakossága a tavalyi adat szerint mintegy 309,000 re tehető, a mostani népszámlálásból aztán ki fog derülni ennek a helyessége vagy helytelensége.

A fertőző betegségek nagyobb mérvet öltöttek: Skarlát volt 20 községben 133 megbetegedés, abból halálos 8, gyógyult 96, 29 kezelés alatt áll. Difteritisz 6 községben 17 eset, 1 halálos, gyógyult 16. Hastífusz 16 községben

104 eset, halálos 8, gyógyult 81 és kezelés alatt 15. Vérhas 8 községben 36 eset, 5 halálos, 31 gyógyult. Szamárhurut: 6 községben 79 eset, mind gyógyult. Kanyaró: 17 községben 412 megbetegedés, 7 halállal, 333 meggyógyult és 73 kezelés alatt. Lépfene: 2 községben 3 eset, gyógyult mind a 3. Kilitéses tifusz eset a megyében 1926-ban nem volt. Az 1925 évhez képest nagyobb arányban lépett fel a skarlát és a kanyaró.

A szanatóriumokon és kórházakon kívül kezelték 1926-ban 913 tuberkulotikus beteget. Szifilisz kezelés alatt 298. Volt 36 ázsiai trachoma megbetegedés, mind javulás alatt állanak. Belpoklos megbetegedés nem volt. Elmebajos volt 1925 év végén 12, 1926-ban meglebolyodott 29, javult 11, más megyébe szállítottak ötöt, elmeorvosintézetbe szállítottak 17-et, meghalt 3, kezelés alatt 5. Rendkívül sok golyvás volt 1926-ban Brád, Körösbánya, Kristyor, Sarmisegetuza, Hátszeg környékén, az egész megyében 1926-ban 121. 1925 december végén volt 347, meghalt 2, úgy, hogy jelenleg vármegyénkben 466 golyvás áll kezelés alatt 69 községben.

Süketnéma 76 községben 56, 1925-ből maradt 192, meghalt 3, maradt 245. Vak 48 községben 15, volt 81, összesen 96 és pedig 57 férfi és 39 nő. Ingyen kezelésben részesült a páciens lakásán 984, az orvosi rendelőben 2842, legtöbb esetben az orvos tuberkulózist állapított meg.

Kormányunk nagy apparátussal és sok energiával igyekszik a halandósági arányszámot minél kedvezőbbé tenni s a betegségeknek és járványoknak minél hamarabb elejét venni. Sajnos azonban, hogy orvos hiány még mindig van s nem igen tapasztaljuk, hogy az orvosban mindig és tisztán csak az orvost néznék. Amint-hogy az állampolgárban sem mindig az állampolgárt látják.

Eredményes működés tehát itt is csak akkor lesz elérhető, ha csak egy célt tartanak szem előtt: sok és jó orvost a lakosságnak. De még ezt is megelőzőleg: kevesebb adót és jobb kereseti lehetőségeket. Mert a betegségeket az utóbbiak hiánya is kitermeli és pedig nagyon könnyen.

H I R E K

— **Elöléptetés.** A dévai államrendőrségnél a belügyminiszter *Andreicuț Ioan* I. o. szubkomiszár 1927 május elsejével III. o. komiszárrá léptette elő.

— **Esküvő.** *Lupás Katinka* és *Olteanu Nicolae* dévai postai főtisztviselők f. hó 22-én tartották esküvőjüket Déván.

— **A tűzjelző szirénát** holnap délben fogják próbaképpen megszólaltatni.

— **A dévai Ügyvédi Kamara rendkívüli közgyűlése** a magas adóztatás miatt. A dévai ügyvédek elleni adókirovás most van folyamatban. Annak dacára, hogy kereseti lehetőségük az általános krízis folytán erősen megcsappant, mégis tetemesen emelik adójukat, ami arra indította a Kamara elnökét, hogy az ügyvédi kartól kérjen további irányítást a tekintetben, hogy ilyen körülmények között maradhat-e továbbra is az adókievételbizottságban, vagy sem? A táviratilag összehívott és f. hó 22-én megtartott közgyűlésen elkeseredett hangú protestálás után azt az egyhangú határozatot hozták, hogy Dr. Tatár Jenő elnök eddigi eljárását helyeslőleg veszik tudomásul, fáradozását köszönettel honorálják és kérik, hogy a bizottság tagjaként továbbra is védje meg a Kar érdekeit. Dicséretére válik az ügyvéd román tagjainak azon megállapítása, hogy a kisebbségi kollegákat aránytalan magasabb adókkal sújtották.

— **Halálozás.** Áts Ferenc nyugalmazott betegsegélyzőpénztári tisztviselő hosszas szenvedés után május 22-én 55 éves korában meghalt. Temetése f. hó 24-én volt nagy részvét mellett.

— **Ref. egyházközségi közgyűlés.** A dévai ref. egyház f. hó 29-én, vasárnap d. u. 5 órakor a presbiteriumi határozatok jóváhagyása és egyéb, az összes reformátusokat mélyen érdeklő fontos ügyek elintézése végett a templomban közgyűlést tart.

— **A Hunyadmegyei Közgazdasági Tanács elöljárósága lemondott.** Szépen indult útjára a Hunyadmegyei Közgazdasági Tanács. Helyet foglalt ezen alakulásban Déva város minden társadalmi rendje nemzetiségre való tekintet nélkül. Működése teljesen kielégítette a nagy közönséget, vezetése kifogástalan volt. A közönség rokonszenvvel kísérte minden megmozdulását és szívesen áldozott céljaira. Összejövetelei és mulatságai első helyet biztosítottak maguknak. Egyszerre csak zökkenés állott be. A f. hó 26-án megtartott választmányi ülésen az elnökség és a választmány bejelentették lemondásukat. A lemondás okait egyelőre nem boncolgatjuk, mert reméljük, hogy ez nem végleges és röviden tisztázódni fog a helyzet.

— **Az „Obsitos” másodsor.** A dévai Magyar Dalárda f. hó 21-én, szombaton este a dévai katonazenekar javára másodsor adta elő az „Obsitos” című nagyon szép daljátékot. A szereplők most is a legkiválóbbat produkálták, úgy, hogy csak dicséret illetheti meg őket. A maszkirozás némelyik szereplőnél pedig határozottan jobb volt. Sajnos, hogy az előadás csak kevés közönség előtt folyt le, pedig, ha a Magyar Dalárda nem is, de a katonazenekar megérdemelt volna egy kis pártfogást — ha már így fogjuk fel a dolgot. Előadás után a népkerti vendéglőben szép bankett volt, amelyen Perian Péter polgármester is részt vett. A banketten igen szép számban részt vett közönség a legjobb hangulatban záróráig maradt együtt.

— **A harói bűnügy első hőse.** A dévai telepesség elleni vakmerő merénylet első vádlottjaként Zsurzs Ádám harói lakos van megjelölve a bűnvádi feljelentésben. Jelentbeljük, hogy Zsurzs Ádám már a rendőrségnél van. Tévedések kikerülése végett kijelentjük, hogy Zsurzs Ádám harói földesit rendőrnek nevezték ki, azaz közbiztonsági közegnek. E hírünk kommentárja nem szorul.

— **A dévai kettős rablógyilkosság tárgyalása.** A dévai Törvényszék második szekciója Lászar Spioala elnöke mellett június 10-ikére tűzte ki a főtárgyalást Pilc Ilona, Andrica Pompei, Tunea Valer és Schneider Erzsébet szenzációs bűnügyben, kik a múlt év márciusában irtózatossággal gyilkolták meg Özv. Schultz Józsefnét és leányát Özv. Fodor Józsefnét. A tárgyalásra több mint 40 tanút idéztek be, úgy hogy az izgalmas tárgyalás előreláthatólag több napot fog igénybe venni. A már most megnyilvánuló hatalmas érdeklődés miatt a tárgyalásra külön jegyeket fognak kibocsátani a közönség részére.

— **A tüzelőanyag szállítási ideje.** „A tüzelőanyag (fa és szén) vasuti szállítására legalkalmasabb időszak július végéig tart. Augusztus 1-e után megkezdődik a gabona, burgonya, bor, répa, termény és egyéb tömeg és idényárak vasuti szállítása és akkor a C. F. R. már kevésbé van abban a helyzetben, hogy tüzelő anyag szállításokat lebonyolítson. Kíváncsúsítottuk, hogy úgy a hatóságok, mint a magánosok a fentjelzett időtartam alatt bonyolítottassák le a mondott szállításokat. Hatóságok ezt annál könnyebben tehetik, amennyiben részükre e célra már az év első napjaiban engedélyeztetik költségvetési hitelek”. Timişoara, 1927 évi május hó 15-én. A temesvári CFR. igazgatósága.

— **Az 1927 évi oltások.** Az 1926 évben született és azon egy évnél idősebb gyermekek, akiknek oltásuk az elmúlt 5 évben nem fogamzott meg, vagy egyáltalán nem voltak beoltva; a Csángótelepen az újtelepi iskolában június 4-én d. e. 8—10-ig és június 1—3 d. u. 3—6-ig a városháza tanácstermében tartandó oltásra minden szülő gyermekeivel büntetés terhe alatt kötelesek jelentkezni. *Városi főorvosi hivatal.*

— **Városi mozgó hírei.** Vasárnap, május 29-én délutáni és esti és kedden, 31-én ugyan-csak délutáni és esti előadásban a „Repülés a föld körül tizenhárom nap alatt” című két részes 20 felvonásos, szenzációs sikerű film-újdonzságot fogja bemutatni a városi mozgó. A rendkívül izgalmas, gazdag cselekményű film első részének címe „Egy vakmerő asszony vakmerő repülése” a második része pedig „Az igazság győzelme”. A főszerepeket Ellen Richter, Brunó Kastner, Reinhold Schunneel és Max Lauda kreálják. Csütörtökön, június hó 2-án szintén délután és esti előadásban „Dolores és Don Juan” címen egy 7 felvonásos szerelmi történet lesz műsoron a főszerepekben Ailen Piringle és Edmond Loveval. Legközelebb „A Volgai Lajos” című legújabb és óriási sikert aratott filmet fogja bemutatni a városi mozgó.

— **Figyelmeztetés!** Az új bélyegtörvény 19. §. szerint a lakásbéri szerződésekre 1%-os bélyeg fizetendő. Ezt a törvény értelmében vagy a szerződésen magán, vagy egy nyilatkozaton (declarația) kell a pénzügyigazgatóságnak bemutatni; utóbbi esetben elegendő egy félnek aláírása is. Ily nyomtatványok kaphatók *Lauffer Vilmos papirkereskedésében.*

— **A dévai zsidó ifjuság kulturdélutánjai.** A dévai zsidó ifjuság kéthetenként vasárnap délutáni kultúrelőadások megtartását halálozta el. Az összejöveteleken érdekes és tanulságos témákat fognak fejtegetni az előadók. Az első kulturdélután június 5-én d. u. 4 órai kezdettel fogják megtartani az Othonban (Dr. Szegő-féle házban) amely alkalommal Dr. Grossmann Miksa „Zsidók a világkereskedelemben” címen tart előadást. A továbbiakban Dr. Lauffer Andor, Rapaport I. János, Dr. Szegő Ernő és mások fognak előadásokat tartani. A vendégeket a rendezőség szívesen látja.

— **Ha őszül a haja** használja az Erős-féle Carboriu-hajregulátort, mely rövid használat után a haj eredeti színét visszaadja, nem festék! Kapható: *Erős A. gyógyszeráránban, Déván.* 48 9 52

— **Tűzoltónap Déván.** A f. hó 29-ére tervezett tűzoltó multság kedvezőtlen időjárás esetén június hó 12-én, vasárnap tartatik meg. Délután 3 órakor kertünnepély lesz a népkertben, este pedig a népkerti vendéglőben táncmultság, amelyre a belépődíj személyenként 30 lei. Felkérjük a közönséget az ünnepély pártolására.

— **Kikövezik a dévai állomást.** A Hunyadmegyei Közgazdasági Tanács közbenjárta a Közlekedésügyi ministeriumnál aziránt, hogy a temesvári vasuti kerület vezetőség a dévai állomást kikövezze. Reméljük, hogy a közbenjárás eredményes lesz.

— **Az üzleti könyveket** ezentúl a járásbíró-ság hitelesíti. A régi magyar kereskedelmi törvény szerint az üzleti könyveket az adóhivatalnak kellett hitelesíteni. A most életbelépett új bélyegtörvény értelmében az üzleti könyveket a pénzügyigazgatóságok bélyegzik felül és a járásbíróshoz kell vinni azután hitelesítés végett.

— **A meghatalmazással** ellátott fiscus controloknak joguk van, az új bélyegtörvény rendelkezései szerint, minden kereskedő könyvét megvizsgálni abban a tekintetben, hogy az fel van-e bélyegezve és helyesen van-e vezetve.

— **Lakbértmegállapítási nyomtatványok.** A lakbértörvényben szabályozott bérösszeg megállapítási keresetek legkésőbb 1927 június hó 15-ig nyújtandók be a törvényszéki lakásbíróshoz (Comisia de Arbitrale). A törvény szerint megszabott kérelem-nyomtatványok kaphatók V. Lauffer papirkereskedésében Déván.

— **Iparosok figyelmébe.** A dévai ipartestület vezetősége ezúton is és már most felhívja a tanonctartók figyelmét arra, hogy tanoncaikat vizsgatártyak készítésére serkentsék s azok elkészítéséhez megfelelő időt is hagyjanak. A múlt évi alacsonynívójú és csekélyszámu tárgy után, a testület vezetősége reméli, hogy az idén több és nívós tárgyat fognak kiállítani. Evégből megfelelő díjakkal kívánja a kiállítókat serkenteni. Első díj érem, második oklevél s a harmadik díj pénz lesz. Az ipartestület azért teszi közzé már most a jelen felhívását, hogy a tárgyak elkészítéséhez megfelelő idő álljon rendelkezésre.

NYILTTÉR

E rovat alatt közölteért nem vállal felelősséget a szerk.

Köszönetnyilvánítás.

Hálás köszönetet mondok mindazoknak, akik boldogult feleségem elhunytá alkalmával temetésére adományoztak.

1-1 96

Tisztelettel: A. Jurca.

EUGEN RINGLER

uri- és női divatáruháza
DEVA.

!
Tuhalmozott raktár
!

mlatt, mélyen leszállított árak!

„CORDATIC“

Nagyrománia
legmodernebb és legnagyobb
vulcanizáló

üzeme

Orăștie, Fötér 3 szám.

Vállalja felelősség mellett, autógummik vulcanizálását, galoschnik és hócipők javítását, bármilyen méretű köpeny vulcanizálását stb.

Az üzem napi képessége 50 köpeny.

Pontos és gyors kiszolgálás!

Két jómagaviseletű tanuló, ki legalább 2 középiskolát végzett felvétetik

V. Laufer könyvkereskedésében

Eladó két hold szőlő

Vincellár épület, prérshöz és az összes gépezetekkel.
Kut az udvaron. — Gim a kiadóhivatalban. 31 15

Üzleti és reklám
nyomtatványokat és könyvkötőmunkákat
olcsón és izlésesen készít a

Laufer-nyomda

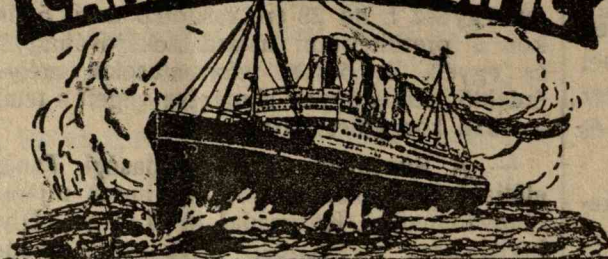
és könyvkötészet

DEVA, Str. Reg. Maria 12. Telefon 35.

Postal rendelések gyorsan
és pontosan elkészülnek.

Fontos Kanadába utazók részére!

CANADIAN PACIFIC

Nyílt tengeren csak 4 nap az út Kanadába Minden felvilágosítást ingyen és készségesen ad a Canadian Pacific Railway-Compania „TRANZIT” bucurești vezérképviselője Calen Griviței 157 sz., vagy annak fiókja: ARAD, Str. Colonel Paulian No. 11. — Sürgőnyim: „Tranzit”. 81 6

Azon németek, magyarok, rutének és szerbek, 1. akiknek Kanadába való kivándorlási engedélyük van és 2. akik földmivesek és mezőgazdasági munkások, egészségesek és irni, olvasni tudnak, utazhatnak csak a május, június, július és augusztus közepén induló hajókon.

A Kanadába való bevándorlási vizumot irodáink ingyen szerzik meg.

Az utasokat saját hivatalnokaink kísérik a kikötőig.

Ingyen utazás senkinek sem engedélyeztetik!

Ha itt hirdet, célt ér el!

Valódi „HATSCHER“-féle

„ETERNIT“
PALA

a jelenkor
legjobb tetőfedő anyaga.

!

Kapható:

GROSSMANN TESTVÉREK cégnél
Petroșeni.

Vidámságot

Örömet

Szórakozást

jelent

minden gyermeknek a képes

GYERMEK-UJSÁG.

Szerkeszti: Margit néni.

Minden száma tele van
szébbnél-szebb mesékkel, ver-
sekkel, tréfás történetekkel.

Pompás színes képek, ki-
vágható és összerakható
figurák, varró és festő pá-
lyázatok, rejtvények, fejtö-
rők, könyvjutalmak stb.

teszik érdekessé a
„GYERMEK-UJSÁG”
minden számát, úgy, hogy
fiuk-lányok alig várják
minden számát.

Megjelenik minden héten!

Egyes szám ára 6 Lei.

Előfizethető és kapható:

V. Laufernél Déván.

ELADÓ HÁZ

DEVÁN, kedvező fizetési
feltételek mellett.

Felvilágosítást nyújt:

Dr. Ringwald Arthur ügyvéd, Deva

Egy jó viseletű 4 középiskolát
végzett fiu ellátással tanulónak
felvétetik

DAMIANOFF

bőrnagykereskedésében, Déván.

Aki

szobát akar festetni, tapétáz-
tatni, ajtó, ablakot és butort
mázoltatni, cimtáblát festetni
saját érdekében ne adja ki munkáját,
addig, amíg tölem költségvetést nem
kér, mivel felvettem a harcot egy
inkorekt társasággal szemben és föltétlen
olcsóbban készítek munkákat, részletre is,
garancia mellett.

Ugy helyben, mint vidéken meghívásra megje-
lenek és költségvetést készítek díjtalanul.

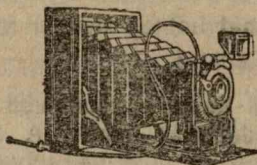
Tisztelettel:

BUBÁRNIK MIKLÓS, DEVA, Str. M. Eminescu 4.

Legújabb divatu női színes cipők . 690-1200 Lei
Legújabb divatu női lag és antilop cipők 800-1050 Lei
Fekete férfi fél és egész cipők . 680-1100 Lei
Színes férfi fél és egész cipők . 890-1400 Lei
Gummitalpu vászoncipők . . . 160- 260 Lei

Szandálok, gyermekcipők, szegedi pa-
pucs, reggeli és házi cipők, szaten és
vászoncipők minden színben, szolid
árban állandóan kaphatók

GERBER JÓZSEF cipőüzletében DEVA
STRADA REGELE FERDINAND Nr. 5.
9. 11

Fényképeszek
és amatőrök
figyelmébe!

Teljesen friss külföldi

fényképészeti cikkek

vegyszerek, lemezek, papírok

ÉRKEZTEK

és az eddigi áraknál olcsóbban beszerezhetők.

Fényképeszeknek árendedmény!

Fényképező gépek gyári lerakata.

Állandó raktár összes fényképészeti kellékekből.

V. LAUFER, DEVA.